

Y Pwyllgor Cyllid

Lleoliad:

Ystafell Bwyllgora 2 – y Senedd

Dyddiad:

Dydd Mercher, 18 Mehefin 2014

Amser:

10.00

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru

National
Assembly for
Wales

I gael rhagor o wybodaeth, cysylltwch â:

Bethan Davies

Clerc y Pwyllgor

029 2089 8120

PwyllgorCyllid@cymru.gov.uk

Agenda

(CYTUNODD Y PWYLLGOR YN Y CYFARFOD AR 4 MEHEFIN 2014 I GYNNAL EITEMAU 1 A 2 YN BREIFAT)

1 Bil Cymru: Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol – Adroddiad drafft (10:00–10:30) (Tudalennau 1 – 7)

FIN(4)–11–14 (papur 1)

2 Cyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru 2015–16: Dull o gynnal y gwaith craffu (10:30–11:00) (Tudalennau 8 – 14)

FIN(4)-11-14(papur 2)

3 Cyflwyniadau, ymddiheuriadau a dirprwyon (11:00)

4 Papurau i'w nodi (11:00) (Tudalennau 15 – 16)

Wales Bill: Llythyr gan Y Gweinidog Cyllid (3 Mehefin 2014) (Tudalen 17)

Bil Tai (Cymru): Llythyr gan Y Gweinidog Tai ac Adfywio (9 Mehefin 2014)
(Tudalennau 18 – 21)

5 Bil Cymru: Goblygiadau ar gyfer prosesau'r gyllideb yn y dyfodol
(11:05–12:30) (Tudalennau 22 – 33)
David Gauke AS - Ysgrifennydd y Trysorlys
Ben Pearce, Pennaeth Datganoli Cyllidol, Trysorlys Ei Mawrhydi

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Eitem 2

Yn rhinwedd paragraff(au) vi o Reol Sefydlog 17.42

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Y Pwyllgor Cyllid

Lleoliad: **Ystafell Bwyllgora 3 – Senedd**

Dyddiad: **Dydd Mercher, 4 Mehefin 2014**

Amser: **09.03 – 11.46**

Gellir gwyllo'r cyfarfod ar Senedd TV yn:

http://www.senedd.tv/archiveplayer.jsf?v=en_400000_04_06_2014&t=0&l=en

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru

National
Assembly for
Wales

Cofnodion Cryno:

Aelodau'r Cynulliad:

Jocelyn Davies AC (Cadeirydd)
Peter Black AC
Christine Chapman AC
Paul Davies AC
Mike Hedges AC
Alun Ffred Jones AC
Ann Jones AC
Julie Morgan AC

Tystion:

Ronnie Downes, OECD
Gerald Holtham
Camila Vammalle, OECD
Lisa Vontrapp, OECD

Staff y Pwyllgor:

Bethan Davies (Clerc)
Claire Griffiths (Dirprwy Clerc)
Richard Bettley (Ymchwilydd)
Joanest Jackson (Cynghorydd Cyfreithiol)
Martin Jennings (Ymchwilydd)
Helen Jones (Ymchwilydd)

TRAWSGRIFIAD

Gweld [trawsgrifiad o'r cyfarfod](#).

1 Cyflwyniad, ymddiheuriadau a dirprwyon

2.1 Croesawodd y Cadeirydd yr Aelodau i'r Pwyllgor. Ni chafwyd ymddiheuriadau.

2 Papurau i'w nodi

2.1 Nodwyd y papurau.

2.1 Ymchwiliad i'r arfer gorau mewn prosesau cyllidebol: Llythyr gan y Gweinidog Cyllid (14 Ebrill 2014)

2.2 Adroddiad Comisiwn y Cynulliad ar Berfformiad Corfforaethol

3 Ymchwiliad i'r arfer gorau mewn prosesau cyllidebol: Sesiwn dystiolaeth 2

3.1 Clywodd y Pwyllgor dystiolaeth gan Ronnie Downes, Dirprwy Bennaeth yr Is-adran Cyllidebu a Gwariant Cyhoeddus, Lisa Vontrapp, Dadansoddwr Polisi a Camila Vammalle, Dadansoddwr Polisi o'r Sefydliad ar gyfer Cydweithrediad a Datblygiad Economaidd (drwy gynhadledd fideo) ar ei ymchwiliad arferion gorau o ran y gyllideb.

4 Ymchwiliad i'r arfer gorau mewn prosesau cyllidebol: Sesiwn dystiolaeth 4

5.1 Clywodd y Pwyllgor dystiolaeth gan Gerald Holtham ynghylch yr ymchwiliad i arferion gorau o ran y gyllideb.

5 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42 i benderfynu gwahardd y cyhoedd o'r cyfarfod ar gyfer y canlynol:

5.1 Derbyniwyd y cynnig.

6 Ymchwiliad i'r arfer gorau mewn prosesau cyllidebol: Trafod y dystiolaeth a ddaeth i law

6.1 Bu'r Aelodau'n trafod y dystiolaeth a gafwyd fel rhan o'i ymchwiliad i arferion gorau o ran y gyllideb.

6.2 Cytunodd yr Aelodau y dylai'r Pwyllgor lunio a chyhoeddi adroddiad byr a allai gynorthwyo Aelodau o Dŷ'r Arglwyddi pan fyddant yn trafod Bil Cymru.

7 Y Bil Addysg Uwch (Cymru): Goblygiadau Ariannol y Bil

7.1 Bu'r Aelodau'n trafod y papur briffio ar y Bil Addysg Uwch (Cymru) a chytunwyd y byddent yn ysgrifennu at yr Aelod sy'n gyfrifol am y Bil (Huw Lewis AC) yn gofyn am eglurhad ar nifer o faterion.

Jane Hutt AC / AM
Y Gweinidog Cyllid
Minister for Finance

Ein cyf/Our ref: LF/JH/0500/14

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Jocelyn Davies AM
Chair, Finance Committee
National Assembly for Wales
Ty Hywel
Cardiff Bay
Cardiff
CF99 1NA

3 June 2014

Dear Jocelyn,

At Finance Committee, on 14 May, I committed to provide a note on consultation procedures that would support future Welsh legislative changes required to implement the provisions of the Wales Bill.

As you know, the Bill, which will confer new legislative competence on the Assembly in respect of devolved taxes, is currently at Committee Stage in the Commons, which was the House of introduction. If and when the Bill clears the Commons, and secures a Second Reading in the House of Lords, we can then be reasonably confident, without presuming on Parliament, that the Bill will become law and that the new powers will accrue to the Assembly.

That would be the point after which it would be appropriate to set out how we intend to take matters forward, including the arrangements for consultation.

I would like to report back at the earliest opportunity to you to ensure that the Finance Committee will be at the forefront of these arrangements.

*Yours sincerely,
Jane*

Jane Hutt AC / AM
Y Gweinidog Cyllid
Minister for Finance

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

*Wedi'i argraffu ar bapur wedi'i ailgylchu (100%)
recycled paper*

Tudalen y pecyn 17

English Enquiry Line 0845 010 3300
Llinell Ymholiadau Cymraeg 0845 010 4400
Correspondence: Jane.Hutt@wales.gsi.gov.uk
Printed on 100%

Eitem 4.2

Carl Sargeant AC / AM
Y Gweinidog Tai ac Adfywio
Minister for Housing and Regeneration

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf / Our ref LF/CS/0471/14:

Jocelyn Davies AC
Cadeirydd
Y Pwyllgor Cyllid
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1NA

09 Mehefin 2014

Annwyl Jocelyn

Bil Tai (Cymru) – Goblygiadau ariannol gwelliannau'r Llywodraeth

Yn fy llythyr dyddiedig 19 Chwefror 2014 a anfonais yn ateb i'ch llythyr dyddiedig 7 Chwefror, addewais y byddwn yn ysgrifennu atoch eilwaith, i amlinellu goblygiadau ariannol y gwelliannau i Fil Tai (Cymru) pan gyflwynid hwy. Fel y gwyddoch, mae'r holl welliannau Cam 2 bellach wedi eu cyflwyno, a'r Pwyllgor Cymunedau, Cydraddoldeb a Llywodraeth Leol wedi pleidleisio arnynt. Rhai technegol eu natur yn bennaf, heb unrhyw oblygiadau ariannol, oedd nifer fawr o'r gwelliannau Cam 2.

Rwyf wedi nodi isod y gwelliannau Cam 2 a gytunwyd sydd â goblygiadau ariannol iddynt, ynghyd ag esboniad byr o'u heffaith. Byddaf yn ysgrifennu atoch eto pan gyflwynir gwelliannau Cam 3.

Y Sector Rhentu Preifat

Gwelliant 288 – Gorchmynion Ad-dalu Rhent a 290 Gorchmynion Ad-dalu Rhent: darpariaeth bellach

Mae'r gwelliannau hyn yn darparu y caiff awdurdodau tai lleol wneud cais i'r Tribiwnlys Eiddo Preswyl am Orchmynion Ad-dalu Rhent mewn amgylchiadau pan fo awdurdod o'r farn bod troseddau penodol yn cael eu cyflawni o dan Ran 1. Bydd y gwelliant yn galluogi awdurdod trwyddedu, awdurdod tai lleol neu denant (gan ddibynnu ar yr amgylchiadau) i ofyn i Dribiwnlys am orchymyn i ad-dalu rhent ac unrhyw arian arall sy'n gysylltiedig â deiliadaeth yr adeilad. Mae hyn yn adlewyrchu'r hyn sydd mewn deddfwriaeth dai arall.

Mae'r goblygiadau ariannol i'r Tribiwnlys o ganlyniad i hyn yn debygol o fod yn fach iawn, ac yn annhebygol o ychwanegu llawer at y goblygiadau ariannol a nodir eisoes yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol. Er bod hyn yn gosod cyfrifoldeb ychwanegol ar y Tribiwnlys Eiddo Preswyl, nid ydym yn rhagweld y caiff Gorchmynion Atal Rhent eu defnyddio'n rhy aml. disgwyliwn y cânt eu defnyddio yn hytrach pan fo camau gorfodi eraill wedi methu, neu pan ystyrir hwy'n amhriodol. Yn ogystal, trwy gyflwyno'r mesurau hyn yn ystod y cam hwn, bydd modd delio â holl gyfrifoldebau ychwanegol y Tribiwnlys Eiddo Preswyl o fewn yr un cyrsiau hyfforddi (sydd wedi'u nodi eisoes) a gwneud unrhyw newidiadau yn y ffurflenni etc yr un pryd.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff

Tudalen 18

Wedi'i argraffu ar bapur wedi'i ailgylchu (100%)

English Enquiry Line 0845 010 3300
Llinell Ymholiadau Cymraeg 0845 010 4400
Correspondence: Carl.Sargeant@wales.gsi.gov.uk
Printed on 100% recycled paper

Bydd angen hefyd diwygio Rheoliadau Gweithdrefnau a Ffioedd Tribiwnlys Eiddo Preswyl (Cymru) 2012 yng ngoleuni'r Bil (sydd wedi'u nodi eisoes) a chaiff ffioedd am orchmynion ad-dalu rhent eu nodi yn y Rheoliadau diwygio; bydd hynny'n caniatáu i'r Tribiwnlys godi ffioedd i adennill ei gostau.

Yn ychwanegol, pan gyllidir y taliadau am rent neu am wasanaethau gan fudd-dal tai neu gan ddyfarniadau perthnasol o gredyd cynhwysol, caiff y awdurdod trwyddedu neu awdurdod tai lleol wneud cais am i'r taliadau hynny gael eu had-dalu i'r awdurdod ei hunan. Bydd pŵer gan Weinidogion Cymru i wneud darpariaeth mewn rheoliadau ynglŷn â'r modd y trinnir derbyniadau o'r fath.

Gwelliant 292 – Hysbysiadau cosb benodedig:

Mae'r gwelliant hwn yn adlewyrchu argymhelliad un gan y Pwyllgor Cyllid ac argymhelliad wyth yn yr adroddiad ar ystyriaeth o'r Bil gan y Pwyllgor Cymunedau, Cydraddoldeb a Llywodraeth Leol.

Mae'r gwelliant wedi mewnosod adran newydd yn y Bil sy'n darparu y caiff awdurdod trwyddedu, ac o bosibl awdurdodau tai lleol, ddyroddi hysbysiadau cosb benodedig os credir bod trosedd honedig o dan Ran 1 o'r Bil wedi ei chyflawni. Bydd hyn yn cynnwys yr amgylchiad o landlord yn gosod eiddo rhentu ac yntau heb gofrestru; neu berson yn rheoli eiddo rhentu heb drwydded; neu fethiant i ddiweddarau gwybodaeth fel sy'n ofynnol o dan y broses drwyddedu.

Effaith y gwelliant yw galluogi'r awdurdod trwyddedu a'r awdurdodau tai lleol i gymryd camau gorfodi ac annog cydymffurfiaeth â gofynion Rhan 1 o'r Bil heb ddwyn achos llys, pan fo person yn talu'r gosb. Mae'r gwelliant yn caniatáu i'r awdurdod trwyddedu neu'r awdurdod tai lleol gadw'r dirwyon a delir o ganlyniad i'r hysbysiadau cosb benodedig, ac yn pennu bod yr arian a godir i gael ei ddefnyddio at y diben o orfodi Rhan 1 o'r Bil.

Bydd cyflwyno'r hysbysiadau cosb benodedig hefyd yn lliniaru'r pryderon a godwyd o ganlyniad i benderfyniad y llys yn achos *Hemming v. Cyngor Dinas Westminster*, a fyddai'n rhwystro defnyddio'r ffi trwyddedu a chofrestru ar gyfer camau gorfodi yn erbyn unigolion sydd heb drwydded neu heb gofrestru.

Y cosbau fydd naill ai £150 neu £250, yn ôl y math o drosedd. Bydd modd i Weinidogion Cymru ddiwygio lefel y dirwyon, trwy orchymyn a gymeradwyir gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru.

Digartrefedd

Gwelliant 33: Pŵer i ddiwygio neu ddirymu darpariaethau ynglŷn ag angen blaenoriaethol am lety

Mae'r gwelliant hwn yn rhoi pŵer i Weinidogion Cymru ychwanegu, diwygio neu ddileu (drwy orchymyn) categorïau o bersonau sydd ag angen blaenoriaethol. Gwnaed hyn ar gais y Pwyllgor a'r rhanddeiliaid, a bydd y gwelliant yn caniatáu i Weinidogion Cymru ddiddymu angen blaenoriaethol yn llwyr pan fo hynny'n briodol. Credaf fod y Bil yn gam allweddol ymlaen tuag at gyrraedd y nod hwn.

Ni fydd y gwelliant yn cael effaith ariannol ar unwaith, ond bydd yr effaith ar awdurdodau lleol a chost budd-daliadau i'w themlo os a phan ychwanegir / diwygir categorïau angen blaenoriaethol yn y dyfodol, pe rhoddid diogelwch ychwanegol, neu fynediad i wasanaethau megis llety argyfwng, i ragor o grwpiau. Byddai unrhyw orchymyn o'r fath a wneir o dan y pwerau hyn yn destun craffu deddfwriaethol llawn gan y Cynulliad yn ogystal ag Asesiad Effaith Rheoleiddiol.

Treth Gyngor

Gwelliant 66: Cynyddu'r premiwm treth gyngor y caniateir i awdurdodau tai lleol ei godi ar anheddau gwag

Diben y gwelliant hwn yw cynyddu swm y premiwm treth gyngor y caiff awdurdodau lleol ei godi yn eu hardal am eiddo yn y categori o anheddau a fu'n wag am dymor hir. Newidir y premiwm sefydlog 50 y cant blaenorol yn uchafswm premiwm o 100 y cant. Bydd hyn yn caniatáu i awdurdodau lleol benderfynu cyfradd y premiwm a godir yn eu hardal ar sail yr amgylchiadau lleol. Ceir codi unrhyw gyfradd rhwng dim a 100% o'r dreth gyngor safonol a godir. Gwneir hyn yn ôl disgrisiwn yr awdurdod lleol

Nid ydym yn rhagweld y bydd awdurdodau lleol yn wynebu unrhyw gostau ychwanegol o ganlyniad i'r gwelliant hwn ac eithrio'r rhai a nodwyd yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol pan gyflwynwyd y Bil gyntaf. Bydd goblygiadau ariannol y gwelliant hwn yn cael eu diwallu allan o'r dyraniadau adrannol presennol

Bydd effaith y gwelliant hwn ar berchnogion eiddo yn dibynnu ar nifer yr awdurdodau a fydd yn dewis codi premiwm ychwanegol ar gartrefi gwag a pha awdurdodau fydd y rheini; ar lefel y premiwm a osodir; ac ar y cyfraddau casglu treth gyngor. Fodd bynnag, pe bai pob awdurdod lleol yn dewis codi premiwm treth gyngor o 100% ar gartrefi gwag, heb unrhyw esemptiadau, a phe bai'r perchnogion yn cadw'r holl eiddo yn wag, byddai uchafswm y dreth ychwanegol a godid ar berchnogion eiddo oddeutu £28.8 miliwn (ar sail y taliad treth Band D cyfartalog ar gyfer 2013-14 o £1,226 a chyfradd gasglu o 97% (sef y gyfradd gyfredol)). Mae'n annhebygol, fodd bynnag, y gellid cyrraedd cyfradd gasglu o 97% yn achos anheddau a fu'n wag am dymor hir.

Gwelliant 69: Cynyddu'r premiwm treth gyngor y caniateir i awdurdodau tai lleol ei godi ar anheddau a feddiennir yn gyfnodol

Diben y gwelliant hwn yw diwygio Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992, trwy fewnosod adran 12B newydd yn y Ddeddf honno, a fydd yn caniatáu i awdurdodau lleol godi premiwm o hyd at 100 y cant ar y dreth gyngor ar anheddau a feddiennir yn gyfnodol (ail gartrefi).

Rhaid i bob awdurdod lleol unigol wneud penderfyniad ynghylch codi premiwm ar y dreth gyngor ar ail gartrefi, ac ni chaiff newid y penderfyniad hwnnw o fewn y flwyddyn. Bydd gan Weinidogion Cymru y pŵer i wneud rheoliadau, o ddilyn y weithdrefn negyddol, a fydd yn pennu pa ddsbarthiadau o anheddau a fydd yn esempt rhag y premiwm.

Disgwylir mai bach iawn fydd y costau ychwanegol a dynnir gan awdurdodau lleol o ganlyniad i'r gwelliant hwn gan fod ganddynt eisoes y feddalwedd a'r systemau casglu ac adrodd angenrheidiol. Yn ychwanegol, mae'n debygol eu bod eisoes yn casglu'r dreth gyngor safonol ar yr ail gartrefi yn eu hardal, a dylai gweinyddu'r premiwm hwn, felly, fod yn llai costus i'r awdurdodau lleol, o gymharu â'r premiwm treth gyngor ar eiddo gwag. Fodd bynnag, os bydd awdurdod yn dewis codi premiwm treth Gyngor ychwanegol ar ail gartrefi, bydd hynny'n ysgogi gofynion o ran monitro a gorfodi casglu'r dreth gyngor. Amcangyfrifir y gallai'r gost fod yn gyfwerth ag un aelod o'r staff, sef oddeutu £30,000 ym mhob awdurdod lleol – ond bydd hynny'n dibynnu ar nifer yr ail gartrefi yn ardal yr awdurdod.

Rhagwelir y gellid cynnwys y costau hyn o fewn y costau a dynnid gan awdurdodau lleol a fyddai'n codi premiwm treth gyngor ar anheddau a fu'n wag am dymor hir. Pe digwyddai fod awdurdod lleol yn dewis peidio â chodi premiwm teth gyngor ar eiddo a fu'n wag am dymor hir, ond yn dewis codi premiwm mewn perthynas ag ail gartrefi, ni fyddai'r costau i'r awdurdod lleol yn ddim mwy na'r costau mewn perthynas ag eiddo a fu'n wag am dymor hir, fel y'u nodwyd yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol pan gyflwynwyd y Bil gyntaf.

Mater i'r awdurdodau lleol fyddai gwrthbwysu'r costau ychwanegol y gellid eu hwynebu o ganlyniad i godi'r premiwm, yn erbyn yr incwm treth gyngor ychwanegol a enillid, cyn penderfynu a ddylid codi premiwm ychwanegol ar ail gartrefi ai peidio.

Bydd effaith y gwelliant hwn ar berchnogion eiddo yn dibynnu ar nifer yr awdurdodau a fydd dewis codi premiwm ychwanegol ar ail gartrefi a pha awdurdodau fydd y rheini; ar lefel y premiwm a godir; ac ar y cyfraddau casglu treth gyngor.

Roedd arolwg gan CLILC yn 2011 yn awgrymu bod oddeutu 23,000 o ail gartrefi yng Nghymru, er bod y ffigur hwnnw'n cynnwys rhai anheddau gwag ac eiddo hunan-arlwy. Ni ellir dyfynnu unrhyw ffigur pendant ar hyn o bryd, gan fod nifer o wahanol ffynonellau yn darparu data am ail gartrefi yng Nghymru, y disgowntiau treth gyngor a ganiateir ar gyfer ail gartrefi yn fater a adewir i ddisgresiwn yr awdurdodau lleol, a'r datganiadau treth gyngor a gyflwynir i Lywodraeth Cymru hefyd yn anghyflawn. Fodd bynnag, pe bai pob awdurdod lleol yn dewis codi premiwm treth gyngor o 100% ar ail gartrefi heb esemptiadau a'r perchnogion yn cadw'r eiddo fel ail gartrefi, byddai uchafswm y dreth ychwanegol a godid ar berchnogion eiddo oddeutu £27.4 miliwn (ar sail y taliad treth Band D cyfartalog ar gyfer 2013-14 o £1,226 a chyfradd gasglu o 97% (sef y gyfradd gyfredol)). Fel yn achos cartrefi a fu'n wag am dymor hir, mae'n annhebygol y gellid cyrraedd y gyfradd gasglu o 97%, er bod y cyfraddau ar gyfer eiddo a feddiennir yn tueddu i fod yn uwch nag ar gyfer eiddo gwag.

Mae niferoedd yr ail gartrefi yn amrywio yn ôl yr ardal, ac yn arbennig o uchel yn y gogledd-orllewin, y de-orllewin a chanolbarth Cymru. Mae'r data o Gyfrifiad 2001, ynglŷn â'r bobl sydd ag ail gartref yng Nghymru a ddefnyddir at ddibenion gwyliau, yn dangos bod oddeutu 80% o'r ail gartrefi hynny yng Ngwynedd, Ynys Môn, Conwy, Powys, Ceredigion neu Sir Benfro. Pe bai'r chwe awdurdod hynny yn cyflwyno premiwm treth gyngor o 100% heb ddim esemptiadau, byddai uchafswm y dreth ychwanegol a godid ar berchnogion eiddo, yn ôl amcangyfrif CLILC, oddeutu £21.9 miliwn (mae hyn eto'n seiliedig ar y taliad treth Band D cyfartalog ar gyfer 2013-14 a'r gyfradd gasglu gyfredol o 97%). Er mai cost fyddai hyn i berchnogion yr eiddo, byddai cynnydd cyfatebol yn refeniw treth gyngor yr awdurdodau lleol perthnasol.

Rwy'n gobeithio y bydd yr wybodaeth hon o fudd ichi..

Rwy'n anfon copi o'r llythyr hwn at Christine Chapman, Cadeirydd y Pwyllgor Cymunedau, Cydraddoldeb a Llywodraeth Leol.

Carl Sargeant AC / AM
Y Gweinidog Tai ac Adfywio
Minister for Housing and Regeneration

Eitem 5

Yn rhinwedd paragraff(au) vi o Reol Sefydlog 17.42

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon